

TOTI-hanke
PL 6
00521 Helsinki

Lausuntopyyntö Dnro 372/1.6.2/2009

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOKSEN LAUSUNTO TOTI-HANKKEEN TUOTTAMASTA DOKUMENTAATIOSTA 112-TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

1. Yleistä

Hätäkeskuslaitos pyytää lausuntoa TOTI-hankkeen tuottamasta mittavasta määrästä aineistoa, joka sisältää suuria toiminnallisia ja teknisiä muutosesityksiä hätäkeskusjärjestelmään sekä sen lisäksi myös hätäkeskuksen palveluita käyttävien viranomaisten toimintaan. Tästä syystä pidämme lausuntoajankohtaa varsin huonona sekä siihen varattua aikaa liian lyhyenä. Dokumentaatiossa esitetyt muutokset ovat luonteeltaan niin merkittäviä ja vaikutuksiltaan suuria, että niiden tarkastelu edellyttäisi lomakauden ulkopuolista käsittelyä. Näin ollen esitämme, että lausuttavana olevien TOTI-hankkeen dokumentaation ja Hätäkeskuslakiluonnoksen käsittelyyn varataan lisää aikaa, jotta kehittämishake voidaan suunnitella vakaalle pohjalle, arvioida sen vaikutukset ja hallita muutosten aiheuttamat riskit ennen niiden toteuttamista.

Maamme hätäkeskusjärjestelmä on juuri käynyt läpi laaja-alaisen muutoksen, jossa paikallisista ja toimialakohtaisista hätäkeskuksista on siirrytty viranomaisten yhteisiin hätäkeskuksiin sekä valtiollisen hätäkeskuslaitoksen tuottamiin palveluihin. Uudistus on aiheuttanut pääkaupungin hätäkeskustoiminnan palvelutason heikkenemistä, eikä toiminnan suorituskyky vastaa vielääkään aikaisemman kunnallisen hätäkeskuksen tasoa. Koska uudistettu hätäkeskusjärjestelmä ei ole kyennyt estämään palvelutason heikkenemistä on Helsingin kaupunki pyrkinyt kompensoimaan kansalaisiin ja omaan henkilökuntaan kohdistunutta painetta lisäämällä kenttätöiminnan voimavaroja. Näillä ei kuitenkaan ole voitu täysin poistaa muutoksen aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Hätäkeskusjärjestelmän edelleen kehittämiseksi on uuden konseptin vakiinnuttamisen sijaan valittu radikaalin uudistamisen strategia. Kehittämistyön toimintatavassa voidaan havaita yhtäläisiä piirteitä aikaisempaan kehittämishankkeeseen, jossa juuri pääkaupungin osalta todettiin liian vähäistä osallistamista, toimintaympäristön erilaisuuden huomiotta jättämistä sekä vähävakisillä alueilla pilotoidun mallin istuttamista sellaisenaan pääkaupunkiin. Saatuja kokemuksia ei ole nähdäksemme hyödynnetty kehittämisessä ja pääkaupungissa toimivien hätäkeskuksen palveluita käyttävien viranomaisten esittämiä ratkaisuja ei ole otettu huomioon käynnissä olevassa kehittämisessä.

TOTI-hanke lähestyy hätäkeskustoiminnan kehittämistarpeita erityisesti tuottavuuden näkökulmasta. Se on johtanut käsitykseen, että pelastustoimen ja ensihoidon vaatimukset hätäkeskukselle olisivat yhdenmukaiset kautta maan ja näin ollen voitaisiin siirtyä alueellisista hätäkeskuksista valtakunnallisiin. Näin ei kuitenkaan ole, vaan alueilla ja toimialoilla on huomattavia eroja riskeissä ja resursseissa, jotka edellyttävät hätäkeskukselta paikallisten tarpeiden huomiointia. Valtakunnallista yhdenmukaistamista on mahdollista tehdä joillakin toiminnan alueilla, mutta edelleen jää merkittäviä osa-alueita, joissa tulee mahdollistaa toisistaan poikkeavia toimintamalleja. Erityisesti tämä koskee pääkaupunkia, joka on maamme suurin riskikeskittymä ja sisältää useita muusta maasta poikkeavia vaatimuksia hätäkeskukselle ja sen palveluita käyttäville viranomaisille. Tämän johdosta katsomme, että uudessa toimintamallissa hätäkeskusten alueellisuus tulee säilyttää, alueen viranomaisten roolia tulee vahvistaa alueen hätäkeskuksen toiminnan ohjauksessa, alueen tarpeet tulee huomioida tarkemmin toiminnan, tietojärjestelmien ja henkilöstövoimavarojen määrittelyssä niin, että hätäkeskus kykenee tuottamaan alueensa palvelut päivittäisissä hätätilanteissa, suuronnettomuuksissa ja poikkeusoloissa. Koska alueellisten erityispiirteiden ja toimialakohtaisen vaatimusten tunnistaminen on jäänyt hankkeessa liian vähäiselle huomiolle, eikä dokumentaatiosta löydy selvitystä eri alueiden ja toimialojen tarpeista, tulee hankkeen jatkaa vaatimusten määrittelyn tarkentamista.

Pidämme välttämättömänä, että uudessa toimintamallissa alueen viranomaisilla on oikeus ja velvollisuus määritellä yhteistyössä alueen hätäkeskuksen kanssa hätäkeskuksen riskinarviointiohjeita, maallikoiden puhelinohjausta, vasteita sekä operatiivisen toiminnan tuen sisältöjä paikallisten erityisvaatimusten perusteella. Hätäkeskuslaitokselle ei voida missään tapauksessa antaa valtuuksia määritellä edellä mainituissa toiminnoissa kansallisia menetelmiä ilman kunkin toimialan valtakunnallista ja alueellista vahvistamista. On selvää, että vahvin substanssiosaaminen määrittelytyössä on siellä, missä varsinainen arvontuottoakin tapahtuu eli alueen hätäkeskuksen ja sen palveluita käyttävien viranomaisten rajapinnassa.

Toiminta-ajatus valtakunnallisten hätäkeskusten verkosta, jotka voivat ylivuotaa tehtäviä ikään kuin yhdestä yhteisestä jonosta vapaana oleville päivystäjille, mihin tahansa hätäkeskukseen ei ole hätätilanteissa turvallinen toimintatapa. Alueiden erilaisuus estää sen, että satunnainen päivystäjä kykenisi palvelemaan riittävällä tasolla oman toiminta-alueen ulkopuolelta hätätilanteessa olevaa kansalaista ja alueella toimivia viranomaisia. Hätäpuheluiden ylivuoto sopii mielestämme vain hätäkeskuksen häiriötilanteiden hallintaan, eikä sitä tule soveltaa alueen hätäkeskuksen hätäpuheluiden normaalivaihtelun hallintaan.

Uuteen keskitettyyn toiminta-ajatuksen kuuluva hätäkeskuksia ohjaava keskusvalvomo ei myöskään ole kannatettava toimintamalli, koska se aiheuttaisi kaksisuuntaista ohjausta hätätilanteiden hallinnassa. Pelastustoimen ja ensihoidon operatiiviset hälytystehtävät ovat nopeasti kehittyviä ja edellyttävät järjestelmältä ennalta laadittujen toimintamallien mukaan toimimista sekä niiden soveltamisen hallintaa operaatiosta vastaavan johtajan toimesta.

2. Hankkeen dokumentaation kriittisten alueiden tarkastelu

2.1 Kehittäminen

Tunnistetut haasteet ja kehitykselle asetetut tavoitteet kohdassa ei tunnisteta pääkaupungissa tapahtunutta hätäkeskuspalveluiden negatiivista kehitystä ja alueen erityispiirteitä, eikä vastata

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

luotettavalla tavalla nykytilan ja tulevaisuuden haasteisiin. Keskittämisen riskejä ei ole tunnistettu ja arvioitu, eikä näin ollen myöskään riskienhallintaa näiltä osin ole määritelty. Näiltä osin katsomme, että hankkeen tulee tarkentaa tarpeidenmäärittelyä alueemme osalta, ennen hankkeen etenemistä seuraavaan vaiheeseen.

TOTI-hankeessa on arvioitu logistiikan johtaminen hätäkeskuksen perusparadigmaksi. Tämä on mielestämme väärinkäsitys. Hätäkeskuksen toiminnan ja kehittämisen fokuksen tulisi olla sen eheyttämisessä osaksi alueen viranomaisen prosesseja, kyvyssä toteuttaa alueen toimivaltaisen viranomaisen suunnitelmaa hätätilanteiden hallinnassa, joka perustuu alueen riskien arviointiin ja sen perusteella laadittuihin menettelyihin. Alueen toimivaltainen viranomainen vastaa toiminnastaan, johtaa, valvoo ja ohjaa sitä myös alueelle hätäkeskuspalveluita tuottavan hätäkeskuksen osalta. Vain näin voidaan turvata päätöksenteon kompetenssi kansalaisille ja yhteiskunnalle hätätilanteissa. Hätäkeskuksen aikaisempi ja nykyinen kehittämishanke on eriyttänyt toimintaa ja johtanut heikompaan suorituskykyyn ja taloudellisuuteen alueellamme. Tämä on ristiriidassa hätäkeskuksen kehittämisen alkuperäisten tavoitteiden kanssa.

TOTI-hanke lähtee toiminnan kehittämisessä hätäkeskustoiminnan osaoptimoinnista ja rakentaa tulevaisuutta sen varaan, että hätäkeskuksen palveluita käyttävät viranomaiset toimisivat tulevaisuudessa ilman asiakkaan tarpeesta lähtevää toimialan ja alueen vastuuta. Emme voi yhtyä esitettyyn tulevaisuuskuvaan, emmekä voi pitää sitä kansalaisen ja asiakkaan kannalta tavoiteltavana toimintatapana. Tarkoituksenmukainen, toimintavarma, laadukas ja taloudellinen palvelu perustuu alueelliselle ja toimialakohtaiselle riskianalyysille ja palvelutasomäärittelylle, joka lähtee asiakastarpeesta kaikki prosessin vaiheet ja sidosryhmät huomioiden. Tämän tulisi koskea myös hätäkeskusta.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Automaattisten hälyttimien lisääntyminen eri tuotteissa ja toiminnoissa on selvästi vahvistuva trendi, joka on sinänsä positiivista kehitystä eri tuotteiden turvallisuusominaisuuksissa. Hätäkeskus ei kuitenkaan pääsääntöisesti ole näiden impulssien ensisijainen kontaktipiste, vaan teknologian lisäksi tuotteen tai palvelun tuottajan tulisi luoda myös palvelu, johon kuuluvat hälytysten vastaanottaminen, arviointi ja todellisissa tilanteissa avunpyynnön ohjaaminen hätäkeskukselle.

Dokumentaatioissa esitetään tavoite, että riskinarvioinnin tulisi joustaa resurssi- ja kysyntätilanteen mukaan automaattisesti. Näin ei kuitenkaan voida toimia turvallisesti, vaan alueen toimivaltaisen viranomaisen on ohjeissaan hätäkeskukselle määriteltävä toimintatavat ja voimavarojen käyttö myös normaalivaihtelusta poikkeavissa tilanteissa sekä tuettava ohjeiden jalkauttamista täydennyskoulutuksen muodossa. Kyseiset tilanteet ovat luonteeltaan hyvin yksilöllisiä, joten alueen toimivaltaisen viranomaisen on kyettävä antamaan myös tilannekohtaista ohjausta niin hätäkeskukselle kuin kenttäorganisaatiolle.

Hätäkeskuksen uudessa toimintamallissa pidämme erittäin riskialttiina esityksenä alueellisuuden heikentämisen ohella valtakunnallisten asiantuntijoiden hyödyntämistä sekä hätäkeskuksen oman ohjauksen toteuttamista hätäkeskuksiin operatiivisissa tilanteissa. Korkeariskisen hätätilanteen hoitamista tarkasteltaessa on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki toimijat, jotka osallistuvat yhteisen tehtävän hoitamiseen toimivat suunniteltujen ohjeiden ja toimintamallien mukaan sekä operaatiosta vastaavan tahon alaisuudessa. Useasta suunnasta tuleva tilannekohtainen ohjaus hätätilanteessa johtaa sekavaan tilanteeseen ja heikentää toiminnan tuloksellisuutta. Näin ollen on ehdottoman tärkeää, että hätäkeskuksen toiminnan ohjaus perustuu alueen toimivavaltaisten viranomaisten ennalta antamiin ohjeisiin hätäkeskukselle ja tilannekohtaiseen ohjeistukseen.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Edellä esitettyyn toimintatapaan liittyen esitetään dokumentaatiossa myös hätäpuhelun välittämistä valtakunnallisesti päivystävillä asiantuntijoille, jota emme voi myöskään hyväksyä, vaan hätäkeskuksen on kyettävä toteuttamaan alueen toimivaltaisen viranomaisen vahvistamia puhelinneuvontamenettelyä osana hätäpuhelun käsittelyä. Hätäpuhelun siirtäminen pois tehtävää hoitavalta päivystäjältä vaarantaa hätätilanteen hoidon jatkuvuuden tilanteen muuttuessa, joka on hyvin tyypillistä erilaisissa hätätilanteissa.

Hätäkeskukselle on oleellista tunnistaa alueellaan käytettävien yksiköiden sijainti, sopivuus tehtävään sekä käytettävyys toteuttaakseen alueen viranomaisen vastemäärityä hätätilanteissa. Hätäkeskuksen kehittämisessä on havaittavissa erisuuntaisuutta alueen viranomaisten ja Viranomaisradioverkosta vastaavien tahojen kesken. Tämän osalta tulisi eri osapuolten välillä lisätä yhteistä suunnittelua ja resursointia.

Hätäkeskuksen kehittäminen ainoastaan hätäkeskuksen tuottavuuden kehittämisen näkökulmasta on siirtämässä hätäkeskuksen tuottamia tukipalveluita alueen viranomaisten toiminnaksi. Tässä yhteydessä olisi jälleen kerran syytä tarkastella kokonaisuutta pelkän hätäkeskustoiminnan osaoptimoinnin sijaan. Hankkeen tulisi arvioida kaikkien toimijoiden osalta toiminnalliset ja taloudelliset kokonaisvaikutukset ennen päätöksentekoa. Tukitoimintapalveluiden ylläpitäminen hätäkeskuksissa niiltä osin, kun se tukee hätäkeskustoimintaa saattaa mahdollistaa myös riittävät henkilöstövoimavarat alueen tarpeisiin päivittäisten tehtävien normaalivaihtelun, erityistilanteiden suuronnettomuuksia ja poikkeusoloja valmiuden ylläpitämiseksi sekä henkilöstön jatkuvan täydennyskoulutuksen mahdollistamiseksi.

Hätäkeskuslaitoksen ja alueellisten hätäkeskuksen toiminnan arvioinnissa, suunnittelussa ja kehittämisessä tulisi vahvistaa alueellisten viranomaisten asemaa, jolloin yhteisen asiakkaiden, prosessin, kumppaneiden ja maan eri alueiden tarpeet välittyisivät nykyistä paremmin hätäkeskuksen toiminnan ohjaukseen.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

2.2 Hätäkeskustyön operatiivinen kehittäminen

Dokumentaatiossa on tunnistettu hyvin toiminnan keskeisiä parantamisalueita, kuten osaamispuutteet, henkilöstöresurssien vähäisyys ja täydennyskoulutuksen puutteellisuus. Ongelmanratkaisussa uskotaan vahvasti hätäkeskusten suurentamisen tuottavan kapasiteettia jopa niin, että henkilöstöresursseja voitaisiin vähentää. Tähän käsitykseen on päästy mallintamalla matemaattisesti kooltaan erilaisten hätäkeskusten ilmoituksen vastaanoton kapasiteettia huomioimatta keskuksen koon suurentamisen aiheuttamaa alueellisen ja toimialakohtaisen osaamisen heikentymistä sekä toiminnan haavoittuvuuden lisääntymistä.

Puutteellisesta tarkastelusta johtuen edellytämme, että hätäkeskuksen operatiivista mallinnusta jatketaan huomioimalla myös muut tehtävävaiheet kuin ainoastaan ilmoituksen vastaanotto sekä myös tekniset häiriötilanteet, erityistilanteet, suuronnettomuudet ja poikkeusolot. Arviointiin tulee osallistua asiantuntijoita eri alueilta ja kaikilta toimialoilta. Myös hankkeen dokumentaatiossa on todettu lisäselvitystarpeita ennen toimintamallin muodostamista, joita pidämme myös ehdottoman välttämättöminä.

2.3 Toiminnan ohjaus

Toiminnan ohjauksen osalta esitetty voimakas toiminnan keskittäminen jäykistää hätäkeskuksen toimintaa ja tekee sen palveluntuotannosta kansalaisille ja viranomaisille karkeampaa. Yhdenmukaistaminen voi tapahtua ainoastaan kunkin toimialan ja alueen asiakastarpeiden tunnistamisen ehdoilla ja alueen toimivaltaisten viranomaisten valtuuttamana. Hätäkeskuksen kehittämisessä on tärkeä tunnistaa, että pelastustoimi ja ensihoito ovat toimintalogiikaltaan hyvin samankaltaisia, mutta poikkeavat merkittävästi poliisiin ja sosiaalitoimen toiminnasta. Toimialojen ja alueiden erilaisuuden ymmärtäminen on erittäin tärkeää kehittämisprosessissa, jos halutaan luoda suorituskyvyltään aikaisempaa parempi hätäkeskusjärjestelmä.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Vastoin dokumentaatiossa esitettyä hätäkeskus ei toimi yhteiskunnan resurssien portinvartijana, vaan hädän tunnistajana ja voimavarojen optimoijana suhteessa riskiin alueen toimivaltaisen viranomaisen antamien ohjeiden mukaisesti. Hätäkeskus tai sen päivystäjä ei voi muuttaa vaste-ehtouksia, vaan alueen toimivaltainen viranomainen antaa ohjeissaan valtuutuksen, menetelmät ja rajat, jonka puitteissa voimavaroja hätätilanteeseen määritellään. Hätäkeskuksella on oltava mahdollisuus alueen toimivaltaisen viranomaisen välittömään konsultointiin ongelmatilanteissa.

Toimintamallissa esitetty uusi rooli hätäkeskukselle voimavarojen ja menetelmien määrittäjänä ei ole mahdollinen ja turvallinen toimintatapa, vaan tämä vastuu on yksiselitteisesti ainoastaan kunkin toimialan ja toimialueen toimivaltaisella viranomaisella.

Alueellamme hätäkeskustoiminnalle on määritelty yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa toimintamallit maallikkotoiminnan, hätäkeskustoiminnan ja kenttätoiminnan osalta. Vasta hätäkeskuksen valtiollistaminen ja sitä seurannut hallitsematon tilanne teki mahdottomaksi pitkään jatkuneen menestyksellisen yhteistyön, koska alueen hätäkeskuksella ei ollut enää voimavaroja kehittämiseen, vaan sen kaikki resurssit kohdistuvat perustehtävästä selviytymiseen. Alueen hätäkeskuksen siirryttyä valtion vastuulle se on joutunut toimimaan alimiehitettynä ja osittain epäpätevällä henkilökunnalla, jonka seurauksena hätäkeskuksen suorituskyky heikentyi merkittävästi. Näin ollen emme voi yhtyä näkemykseen, että ongelmat johtuisivat ”kentän viranomaisten toimintamallien yhdenmukaisuuden ja tehtävien käsittelyyn liittyvän valtakunnallisen koordinoinnin puutteesta”, vaan hätäkeskushankeen puutteellisesta suunnittelusta, alueen tarpeiden tunnistamisen laiminlyönnistä sekä toiminnan mahdollistamien resurssien puuttumisesta.

Aluetta palvelevan hätäkeskuksen toiminnanlaadun hallitsemiseksi tulisi alueen viranomaisten asemaa vahvistaa suhteessa hätäkeskuksen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. Samoin aluetta palvelevalle hätäkeskukselle tulisi määritellä yhteistyössä alueen hätäkeskuksen ja viranomaisten kanssa ohjausrajat hätäpuheluiden vastaus- ja käsittelyviiveille, hälytysten määrälle, riskinarvioinnin osuvuudelle ja operatiivisen toiminnan tuelle esimerkiksi tulossopimuksen muodossa. Ohjausrajojen ylityessä määritetty niistä sovitut sanktiot hätäkeskuslaitokselle.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Tällä menettelyllä voitaisiin estää tai ainakin vähentää Helsingissä tapahtuneen ja toistaiseksi pysyvän palvelutason laskun kaltainen tilanne, jossa ongelman korjauskustannukset siirtyvät hallitsemattomasti Hätäkeskuslaitokselta alueen viranomaisille ja hätätilanteisiin joutuneille.

2.4 Ei-välitetyt tehtävät

Uuden palvelunumeron muodostaminen poistamaan hätäkeskuksesta sinne kuulumattomat puhelut vaikuttaa epäjohtonmukaiselta. Hätäkeskukseen tulevat tehtävät, jotka olisivat alun perin kuuluneet jollekin toiselle taholle hoidettavaksi, voidaan hoitaa taloudellisemmin ja tehokkaammin pois hätäkeskuksesta lisäämällä kansalaisiin kohdistuvaa ohjausta ja neuvontaa eri viranomaisnumeroiden oikeasta käytöstä, arvioimalla ja kehittämällä eri viranomaisten nykyisten palveluiden ja niiden markkinoinnin riittävyttä sekä tehostamalla ilkivaltaisten puheluiden kontrollia. Yksi uusi numero lisää heikentää palveluiden käytön helppoutta ja kasvattaa turhien puheluiden määrää aiheuttaen lisää kustannuksia.

2.5 Toimintavarmuus

Hätäkeskuksen toimintavarmuuden turvaamisessa ja kehittämisessä nousee sen ensisijaiseksi tekijäksi henkilöstömitoituksen määrittely vastaamaan alueen hätäkeskuspalveluiden tarvetta päivittäisissä tilanteissa, erityistilanteissa, suuronnettomuuksissa ja poikkeusoloissa, hätäkeskushenkilöstön osaamisen kehittäminen kattamaan kaikki tehtäväalueet sekä teknisen toimintavarmuuden parantaminen. TOTI-hankkeessa valittu linja parantaa toimintavarmuutta keskittämällä ja yhdenmukaistamalla toimintaa ei nähdäksemme yksiulotteisena tavoitteena tuota haluttua tulosta, vaan sen ohella tulee vahvistaa myös alueiden ja niiden toimialojen osallisuutta toiminnan ohjauksessa. Hätäkeskusten alueellisuus tulee säilyttää ja alueellinen erilaisuus tulee sallia.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Háiriötilanteiden hallintamalli vaikuttaa toimivalta, mutta ruuhkatilanteiden hallinta siirtämällä hätäpuheluita toisiin hätäkeskuksiin sisältää suuria riskejä. Näin ollen emme pidä turvallisena hätäpuheluiden siirtoa eri keskuksiin, vaan hätäkeskusten kapasiteetti on mitoitettava alueen normaalivaihtelun mukaan ja ruuhkatilanteita varten on kehitettävä yhteistyössä alueen viranomaisten kanssa hallintamenettelyt. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa siitä, ettei eri alueiden ja eri viranomaisten toimintoja voida kaikilta osin yhtenäistää koska eri alueilla on erilaisia riskejä ja voimavaroja sekä niistä johtuvia erilaisia toimintamalleja.

Yhden muita hätäkeskuksia ohjaavan keskusvalvomon luominen järjestelmään aiheuttaisi aluetta palvelevalle hätäkeskukselle kaksisuuntaista ohjausta, joka ei ole hyväksyttävä toimintamalli hätätilanteita hoidettaessa. Menestyksellinen toiminta hätätilanteissa edellyttää ennalta suunniteltujen toimintamallien toteuttamista yhtä hallittavaa organisaatiokokonaisuutta, jossa ohjauksesta vastaa operaatiosta vastaava viranomainen.

2.6 Pääkaupungin huomioiminen kehittämistoiminnassa

Pääkaupungissa toimivat viranomaiset ovat välittäneet hätäkeskustoiminnan kehittämisestä vastaaville tahoille tietoa alueen toimintaympäristön poikkeavista ja korkeista vaatimuksista, jotka on huomioitu alueen kenttäviranomaisten toiminnassa. Hätäkeskuksen kehittämisessä ei näitä tarpeita ole huomioitu, vaan ratkaisut ovat olleet vastoin alueen viranomaisten esityksiä. Pidämme edelleen ensisijaisena ratkaisuna, että pääkaupungissa on oma hätäkeskus, jolla on identtinen toiminta-alue alueen terveys-, sosiaali-, pelastus- ja poliisiviranomaisen kanssa, ja jonka toimipiste sijaitsee omalla toiminta-alueella.

Helsingin nykyinen väestömäärän (576 632 asukasta) ennustetaan kasvavan vuoteen 2018 mennessä 609 417 henkilöön. (Helsingin tietokeskus, 2009) Helsingin väestömäärän kasvun lisäksi alueella korostuu muista alueista poikkeavana tekijänä maahanmuuttotaustaisen väestön kasvu, joka asettaa myös hätäkeskukselle erityisvaatimuksia. Lisäksi Helsingissä on noin 150 000 henkilön päiväväestö lisäämässä palvelutarvetta.

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Náin ollen nykyisen kehittámishankkeen jalkauttamisajankohtana Helsingin páiváváestö on yhteensä láhes 800 000 henkilöá. Pidámme tätá vähintäänkin riittävänä väestöpohjana yhdelle hätäkeskukselle.

Kaupunkirakenteeltaan Helsinki on muuhun maahan verrattuna poikkeuksellisen tiivis ja edelleen tiivistyvä, johon vaikuttavat muun muassa voimakas maanalainen rakentaminen sekä kaavoituksen tehokkuuden lisääminen. Pääkaupungin roolista johtuen tänne on keskittynyt maamme hallinnon, liike-elämän, liikenteen, teollisuuden ja matkailun toimintoja merkittävässä määrin sekä muiden maiden diplomaattikunta ja edustustot. Lisäksi Helsingissä järjestetään usein tilaisuuksia ja tapahtumia, kuten valtiovierailuja ja kansainvälisiä tapahtumia, jotka muodostavat merkittäviä turvallisuusriskejä ja edellyttävät alueen viranomaisilta ja hätäkeskukselta muista alueista poikkeavia vaatimuksia.

Pääkaupunkiseudun kehittäminen on tunnistettu hallitusohjelmatasolla ja parhaillaan on käynnissä selvitys ja erillinen tutkimus pääkaupunkiseudun kehittämisestä. Näiden pohjalta tehtävät päätökset pääkaupungin ja sen lähialueen kehittämisestä voivat radikaalisti muuttaa sen rakennetta ja rajoja. On selvää, että pääkaupunkiseudun kehittämisstrategian määrittämisen jälkeen tarkastellaan myös kaikkea alueella tapahtuvaa julkista palveluntuotantoa uudelta pohjalta.

Kaikki edellä mainitut tekijät puoltavat Helsingin tarvetta saada maamme suurimpana ja muista alueista monella tapaa poikkeavana riskikeskittymänä sekä sitä koskevien mahdollisten laaja-alaisten muutosten perusteella hätäkeskuksen kehittámishankkeessa pääkaupunkia koskeva erillinen selvitys, suunnitelma ja aikataulu. Hätäkeskuksen kehittämisen irtoaminen esittámistämme pääkaupungin erityistarpeista sekä sitä laajemmista kehittámishankkeista ei ole kokonaisuuden kannalta viisasta ja perusteltua. Náin ollen esitámme pääkaupungin hätäkeskusta koskevan erillisen osaprojektin käynnistámistä mitä pikimmin sekä sille annettavaa mahdollisuutta irtautua muun maan hätäkeskustoimintaa koskevista aikatauluista ja ratkaisuista.

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS
PL 112, 00099 Helsingin kaupunki
HELSINGFORS STADS RÄDDNINGSVÄRK
PB 112, 00099 Helsingfors stad

LAUSUNTO

2009-82/254 12 (12)

KL/JL/TH/KP/YN/SLa

15.7.2009

Hätäkeskuksen kehittäminen ja sitä seurannut nyt käynnissä oleva uusi kehittämishanke ovat olleet hyvin haastavia projekteja. Niiden seurauksena alueemme hätäkeskustoiminta on heikentynyt ja edelleen heikentymässä. Tästä huolimatta esittämämme linjaukset eivät ole välittyneet hankkeissa tehtyihin päätöksiin, vaan useimmiten on toimittu toisin. Esitämme, että kuulemismenettelyn lisäksi esittämämme vaatimukset otettaisiin viimein huomioon tai mikäli niistä poiketaan, se tehtäisiin kirjallisesti perustellen.

Jorma Lilja
vs. pelastuskomentaja

TIEDOKSI

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri